

Χρόνια περιοδοντίτιδα ταχείας εξέλιξης: Τί γνωρίζουμε σήμερα

Aggressive periodontitis: Current knowledge

Περίληψη

Η χρόνια περιοδοντίτιδα ταχείας εξέλιξης αποτελεί μία σχετικά σπάνια νοσολογική οντότητα, ο επιπολασμός της οποίας εμφανίζει αρκετά μεγάλες αποκλίσεις ανάλογα με τη γεωγραφική εντόπιση και τη φυλή του εκάστοτε υπό μελέτη πληθυσμού. Κύρια διαγνωστικά κριτήρια της νόσου αποτελούν η ταχεία απώλεια πρόσφυσης και φατνιακού οστού, σε ασθενείς με ελεύθερο ιατρικό ιστορικό, σε συνδυασμό με οικογενή συνάθροιση των περιπτώσεων νόσου. Η νόσος διακρίνεται περαιτέρω σε εντοπισμένη και γενικευμένη μορφή, ενώ άγνωστο παραμένει έως σήμερα κατά πόσον οι δύο αυτές μορφές συνιστούν ξεχωριστές νοσολογικές οντότητες ή πρόκειται για διαφορετικές όψεις ή διαφορετικά στάδια εξέλιξης της ίδιας νόσου. Η διάγνωση της νόσου στηρίζεται κατά βάση σε κλινικά χαρακτηριστικά, καθώς η αιτιοπαθογένεια της παραμένει σε μεγάλο βαθμό αδιευκρίνιστη έως σήμερα. Οι ασθενείς με χρόνια περιοδοντίτιδα ταχείας εξέλιξης θεωρούνται ασθενείς με ιδιαίτερο μικροβιολογικό και ανοσολογικό προφίλ. Ωστόσο, με βάση τα υπάρχοντα βιβλιογραφικά δεδομένα η μόνη ισχυρή συσχέτιση μεταξύ συγκεκριμένου περιοδοντοπαθογόνου βακτηρίου και ανάπτυξης της νόσου που υπάρχει αφορά στον JP2 κλώνο του *Aggregatibacter actinomycetemcomitans* με την εμφάνιση της εντοπισμένης μορφής της νόσου. Οι ασθενείς με τη γενικευμένη μορφή της νόσου φαίνεται να έχουν παρόμοιο μικροβιολογικό προφίλ με τους ασθενείς που πάσχουν από χρόνια περιοδοντίτιδα βραδείας εξέλιξης. Επιπλέον, την ανοσολογική απάντηση ρυθμίζουν γενετικοί παράγοντες και συγκεκριμένοι πολυμορφισμοί γονιδίων καθιστούν το ανοσοποιητικό σύστημα ανεπαρκές στην αντιμετώπιση μικροβια-

Θεοδώρα Μαραγκού¹, Παναγιώτα Σεφερλή²

¹ Οδοντίατρος, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Περιοδοντολογίας, thmaragou@gmail.com

Εργαστήριο Περιοδοντολογίας, Οδοντιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θηβών 2, Γουδή, 115 27 Αθήνα

² Οδοντίατρος, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Περιοδοντολογίας, sjotta@hotmail.com

Εργαστήριο Περιοδοντολογίας, Οδοντιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θηβών 2, Γουδή, 115 27 Αθήνα

Theodora Maragkou¹, Panagiota Seferli²

¹ DDS, Postgraduate student of Periodontology, thmaragou@gmail.com, Department of Periodontology, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, 2 Thivon Str., Goudi, 115 27 Athens

² DDS, Postgraduate student of Periodontology, sjotta@hotmail.com, Department of Periodontology, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, 2 Thivon Str., Goudi, 115 27 Athens

Abstract

Aggressive periodontitis is a relatively rare disease entity and its prevalence varies among different geographic locations and among different races of the study populations. The primary diagnostic criteria are rapid clinical attachment loss and bone loss in patients with a non contributory medical history and familial aggregation of the disease cases. The disease is further subdivided into the localized and the generalized form. However, it remains yet unclear whether these two entities represent two different diseases or whether one represents a different form or probably a different stage of disease progression of the other. Disease diagnosis is based mainly on its clinical features, since many main aspects of aggressive periodontitis etiopathogenesis remain yet unknown. Aggressive periodontitis patients are regarded as having a special microbiological profile. However, based on the current literature data the only strong association between a specific periodontal pathogen and disease manifestation that exists has to do with the JP2 clone of *Aggregatibacter actinomycetemcomitans* and localized aggressive periodontitis, whereas cases of the generalized form of the disease seem to share a quite similar microbial profile to chronic periodontitis cases. Moreover, genetic factors regulate the innate immune system and certain genetic polymorphisms may render the immune system

κών εισβολέων. Φαίνεται ότι οι γενετικές αυτές παραλλαγές του ξενιστή καθορίζουν την ευπάθεια του ατόμου και μαζί με τα βακτήρια και περιβαλλοντολογικούς παράγοντες οδηγούν στην εμφάνιση και εξέλιξη της νόσου. Η θεραπεία των ασθενών με χρόνια περιοδοντίτιδα ταχείας εξέλιξης, τόσο η μη χειρουργική όσο και η χειρουργική, φαίνεται να έχει σχετικά υψηλή αποτελεσματικότητα. Πολύτιμο βοήθημα κατά τη φάση ελέγχου φλεγμονής φαίνεται να αποτελεί η συστηματική χορήγηση αντιμικροβιακών παραγόντων. Για να διατηρηθεί η υγεία στους περιοδοντικούς ιστούς μετά το πέρας των θεραπευτικών ενεργειών οι ασθενείς επιβάλλεται να εντάσσονται σε πρόγραμμα υποστηρικτικής περιοδοντικής θεραπείας με επανακλήσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η παρουσίαση και κατά το δυνατόν η κριτική αξιολόγηση των υπαρχόντων βιβλιογραφικών δεδομένων αναφορικά με τη διάγνωση, την αιτιοπαθογένεια και την θεραπεία της χρόνιας περιοδοντίτιδας ταχείας εξέλιξης.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2016, 25:105-125

Λέξεις κλειδιά: Χρόνια περιοδοντίτιδα ταχείας εξέλιξης, διάγνωση, αιτιοπαθογένεια, θεραπεία

defective and incapable of successfully averting assaults by infecting microorganisms. It appears that host genetic variants along with bacteria and environmental factors determine the onset and progression of the disease. Both non surgical and surgical periodontal treatment of aggressive periodontitis have a relatively high effectiveness. The adjunctive administration of systemic antibiotics seems to constitute a valuable aid during inflammation control. In order to maintain health in the periodontal tissues after the active phase of treatment, it is necessary that patients are included in a supportive periodontal treatment program with regular recalls. The aim of the present literature review is to present and as far as possible to critically appraise the existing literature data on aggressive periodontitis diagnosis, etiopathogenesis and treatment.

Analecta Periodontologica 2016, 25:105-125

Key words: aggressive periodontitis, diagnosis, etiopathogenesis, treatment